

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 11P/21/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121202365
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pribulová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2021:2121202365.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Zuzanou Pribulovou v právnej veci manželov: J. X. rod. A. (navrhovateľka - manželka - matka), nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXXX/XX, W., t.č. bytom J. J. XX, S., a J. X., rod. X. (manžel - otec), nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXXX/X, W., o rozvod manželstva a úpravu pomerov rodičov k maloletým deťom: S. X., nar. XX.XX.XXXX, a W. X., nar. XX.XX.XXXX, obe deti bytom E., W., S. X., nar. XX.XX.XXXX, a X. X., nar. XX.XX.XXXX, obe deti bytom O. W., U. XX, W., uvedené štyri maloleté deti v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny U., W., H. X., nar. XX.XX.XXXX, a Q. X., nar. XX.XX.XXXX, obe deti bytom u matky, uvedené dve maloleté deti v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny R., pracovisko A., F., za účasti starej matky: J. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., W., takto

rozhodol:

I. Manželstvo manželov J. X., rodeného X., narodeného dňa XX.XX.XXXX, a J. X., rodenej A., narodenej dňa XX.XX.XXXX, uzavreté dňa XX.XX.XXXX v W., zapísané v knihe manželstiev matričného úradu W., zväzok XX, ročník XXXX, strana XX, poradové číslo XXX, sa r o z v á d z a .

II. Maloleté deti H. a Q. sa na čas po rozvode manželstva z v e r u j ú do osobnej starostlivosti matky, pričom každý z rodičov bude oprávnený maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach.

III. Otec je p o v i n n ý platiť na každé z maloletých detí H. a Q. výživné v sume 40,- eur mesačne, a to vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred k rukám matky.

IV. Styk otca s maloletými deťmi H. a Q. sa n e u p r a v u j e .

V. Maloleté deti S. a W. sa na čas po rozvode manželstva z v e r u j ú do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, ktorá je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu ako rodičia, pričom je oprávnená zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok v bežných veciach.

VI. Matka je p o v i n n á platiť na každé z maloletých detí S. a W. výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne, a to vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

VII. Otec je p o v i n n ý platiť na každé z maloletých detí S. a W. výživné v sume 40,- eur mesačne, a to vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

VIII. Súd n a r i a d ť u j e nad maloletými deťmi S. a X. na čas po rozvode ústavnú starostlivosť s ich umiestnením do K..

IX. Matka je p o v i n n á platiť na každé z maloletých detí S. a X. výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne, a to vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred na účet K...

X. Otec je p o v i n n ý platiť na každé z maloletých detí S. a X. výživné v sume 40,- eur mesačne, a to vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred na účet O...

XI. Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Piešťany č.k. 5P/60/2014-108 zo dňa 23.03.2015 v spojení s opravným uznesením č.k. 5P/60/2014-125 zo dňa 31.01.2017 v časti týkajúcej sa zverenia maloletých detí S. a W. do náhradnej osobnej starostlivosti vrátane určenia výživného.

XII. Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Piešťany č.k. 5P/23/2015-40 zo dňa 07.09.2015 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Galanta č.k. 19P/137/2020-76 zo dňa 23.11.2020 v časti týkajúcej sa ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi S. a X. vrátane určenia výživného.

XIII. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 21.04.2021, v spojení s jeho doplnením na pojednávaní dňa 10.08.2021, domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd jej manželstvo uzavreté s manželom rozviedol, zveril maloleté deti H. a Q. do jej osobnej starostlivosti a aby zaviazal otca platiť výživné v sume 50,- eur na každé z detí, pričom styk otca s týmito deťmi žiadala neupraviť. Pokiaľ ide o ostatné maloleté deti, matka navrhla v prípade S. a W., aby sa pokračovalo v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a v prípade S. a X., aby sa pokračovalo v ústavnej starostlivosti.

2. Návrh odôvodnila navrhovateľka tým, že k vážnemu narušeniu manželských vzťahov došlo od roku XXXX. Od uvedenej doby sa k nej manžel správa agresívne, viackrát ju udrel, začal požívať alkoholické nápoje a drogy a často sa zdržiaval mimo domácnosti. V auguste 2020 opustil domácnosť z dôvodu dlhodobých nezhôd týkajúcich sa manželstva a rodinného spolužitia. O maloleté deti sa odvtedy stará výlučne navrhovateľka, pričom manžel neprispieva na domácnosť ani na výživné na deti. Výšku jeho príjmu nepozná. Vzťahy medzi manželmi sú z vyššie uvedených dôvodov zapríčinených manželom tak vážne rozvrátené, že ich manželstvo neplní a ani v budúcnosti už nemôže plniť svoj spoločenský účel. Po prerušení ich manželského spolužitia niet žiadnej nádeje na jeho obnovenie, preto sa chce navrhovateľka rozviesť.

3. Navrhovateľka ako dôkazy predložila sobášny list, rodné listy maloletých detí H. a Q., rozpis nákladov v MŠ.

4. Manžel sa k návrhu nevyjadril.

5. Stará matka sa pokiaľ ide o starostlivosť o maloleté deti S. a W. vyjadrila v tom zmysle, že súhlasí, aby zostali v jej náhradnej osobnej starostlivosti, deti chcú stále zostať u nej, matka sa na deti nikdy nespýtala, deti nemajú k matke vzťah, 7,5 roka nedošlo k žiadnej zmene zo strany matky.

6. Procesný opatrovník maloletých detí S., W., S. a X. (ÚPSVaR W.) sa vyjadril, že v prípade rozvodu manželstva odporúča ponechať maloleté deti S. a W. v náhradnej osobnej starostlivosti ich starej matky a rodičov zaviazat' povinnosťou prispievať na ich výživu primerane ich zárobkovým možnostiam a schopnostiam s prihliadnutím na vek a potreby maloletých detí, ktoré výživné budú rodičia povinní platiť na účet príslušného úradu práce. V prípade maloletých detí S. a X. odporúča nad maloletými deťmi ponechať nariadenú ústavnú starostlivosť, ktorá sa vykonáva v O. W. a rodičov zaviazat' povinnosťou prispievať na ich výživu primerane ich zárobkovým možnostiam a schopnostiam s prihliadnutím na potreby maloletých detí, ktoré výživné rodičia budú povinní platiť na účet O. W..

7. Procesný opatrovník maloletých detí H. a Q. (ÚPSVaR R., pracovisko F.) sa vyjadril, že v domácnosti matky bolo vykonaných niekoľko šetrení, nakoľko rodinu pravidelne monitorujú ako ohrozenú rodinu už od roku 2017. Momentálne sa matka s maloletými deťmi H. a Q. zdržiava u svojich rodičov v S..

Aktuálne matka zabezpečuje starostlivosť o deti za výraznej pomoci starých rodičov. Maloleté deti spolu s matkou disponujú vlastnou priestranou izbou vhodne prispôsobenou potrebám maloletých. Hygiena v domácnosti bola pri šetreniach na veľmi dobrej úrovni, rovnako ako zásoby potravín. Deti majú takisto zabezpečený dostatok hygienických potrieb, oblečenia, hračiek. Vždy boli čisto a riadne oblečené, upravené, nejavili žiadne známky zanedbania.

8. Súd vo veci vykonal dokazovanie sobášnym listom, rodnými listami, výsledkami elektronickej lustrácia manželov v Registri obyvateľov a v Sociálnej poisťovni, Oznámením ÚPSVaR W. zo dňa 20.05.2021, Oznámením Sociálnej poisťovne zo dňa 25.05.2021, odpoveďou A. G. Y. s.r.o. zo dňa 24.05.2021, potvrdením o príjme otca zo dňa 24.05.2021, Správou z prešetrovaných pomerov zo dňa 15.06.2021, Oznámením ÚPSVaR W. zo dňa 18.06.2021, Oznámením Sociálnej poisťovne zo dňa 22.06.2021, rozpisom nákladov v MŠ, obsahom pripojeného spisu OS Piešťany sp.zn. 5P/60/2014 (z neho rozsudok č.l. 108, opravné uznesenie č.l. 125, zápisnica zo dňa 23.03.2015), obsahom pripojeného spisu OS Piešťany sp.zn. 5P/23/2015 (z neho rozsudok č.l. 40), obsahom pripojeného spisu OS Galanta sp.zn. 19P/137/2020 (z neho rozsudok č.l. 76), ako aj výsluchom navrhovateľky a starej matky, keď pojednával v neprítomnosti manžela (ktorý mal predvolanie doručené na č.l. 101) a procesného opatrovníka za ÚPSVaR R., pracovisko F. (ktorý bol predvolaný na predchádzajúcom pojednávaní), pričom zistil nasledovný skutkový stav:

9. Manželia sú slovenskí štátni občania, ktorí dňa XX.XX.XXXX v W. uzavreli manželstvo (sobášny list č.l. 2). Po uzavretí manželstva sa narodili maloleté deti S., W., S., Y., X., H. a Q., pričom maloletý Y. zomrel po pôrode (výsledky el. lustrácie v REGOB č.l. 7-11). Posledné spoločné bydlisko manželov bolo v S.. Rozsudkom Okresného súdu Piešťany č.k. 5P/60/2014-108 zo dňa 23.03.2015 v spojení s opravným uznesením č.k. 5P/60/2014-125 zo dňa 31.01.2017 boli maloleté deti S. a W. zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a každý z rodičov bol zaviazaný platiť na každé z maloletých detí výživné v sume 65,- eur mesačne. Rozsudkom Okresného súdu Piešťany č.k. 5P/23/2015-40 zo dňa 07.09.2015 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Galanta č.k. 19P/137/2020-76 zo dňa 23.11.2020 bola nad maloletými deťmi S. a X. nariadená ústavná starostlivosť s ich umiestnením v O. W. a každý z rodičov bol zaviazaný platiť na každé z maloletých detí minimálne výživné, pričom prvým z uvedených rozhodnutí bola rodičom určená lehota 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté deti. Navrhovateľka má od odchodu manžela zo spoločnej domácnosti v starostlivosti maloleté deti H. a Q., pričom je na rodičovskej dovolenke s maloletou Q.. Matka býva s maloletými deťmi u svojich rodičov, ktorým na bývanie neprispieva, naopak rodičia živia ju. Navrhovateľka nepoberá rodičovský príspevok, ale iba prídavky na dve deti vo výške 25,50 eura mesačne na každé z detí (oznámenie ÚPSVaR na č.l. 91). Manžel, ktorý návrh na rozvod nepodal, nie je evidovaný ako zamestnanec a nie je evidovaný ani na úrade práce ako nezamestnaný, pričom nepoberá žiadne štátne ani sociálne dávky (výsledok el. lustrácie v SP na č.l. 61, oznámenie ÚPSVaR na č.l. 105, oznámenie SP na č.l. 107). Manžel naposledy pracoval ako zamestnanec v spoločnosti A. G. Y. s.r.o. v období od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX, ktorý pracovný pomer ukončil z vlastnej iniciatívy bez udania dôvodu (odpoveď bývalého zamestnávateľa na č.l. 88). Počas trvania pracovného pomeru dosahoval čistý príjem v priemernej výške 1.171,20 eura (potvrdenie o príjme na č.l. 89). Maloleté deti H. a Q. sú s matkou doma, pričom od septembra XXXX bude maloletý H. navštevovať MŠ v S.. Od septembra XXXX bude maloletá S. navštevovať L..., maloletý W. 8. ročník ZŠ, maloletý S. 3. ročník ZŠ a maloletá X. bude opakovať 2. ročník ZŠ.

10. Podľa § 22 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej len „ZR“), k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

11. Podľa § 23 ods. 1 až 3 ZR, súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. (1) Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí. (2) Súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19. (3)

12. Podľa § 18 ZR, manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

13. Podľa § 19 ods. 1 ZR, o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť.

14. Podľa § 100 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

15. Podľa § 2 ods. 1 zákona CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. Podľa § 24 ods. 1 a 4 ZR, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. (1) Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. (4)

17. Podľa § 28 ods. 1 ZR, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä
a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
c) správa majetku maloletého dieťaťa.

18. Podľa § 28 ods. 2 ZR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujem maloletého dieťaťa.

19. Podľa § 44 ods. 1 až 4 ZR, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. (1) Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím. (2) Náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť. (3) Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa. (4)

20. Podľa § 45 ods. 1 ZR, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

21. Podľa § 45 ods. 2 ZR, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec

rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

22. Podľa § 45 ods. 3 ZR, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

23. Podľa § 45 ods. 4 ZR, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

24. Podľa § 45 ods. 7 ZR, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

25. Podľa § 45 ods. 8 ZR, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

26. Podľa § 54 ods. 1 ZR, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

27. Podľa § 54 ods. 2 písm. c) ZR, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave.

28. Podľa § 54 ods. 5 ZR, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

29. Podľa § 81 ods. 1 a 2 ZR, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. (1) Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. (2)

30. Podľa § 62 ods. 1 až 5 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. (1) Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. (2) Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.13) (3) Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. (4) Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. (5)

31. Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

32. Podľa § 76 ods. 1 ZR, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

33. Podľa § 78 ods. 1 ZR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

34. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

35. Na základe výsledkov dokazovania súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky k rozvodu manželstva navrhovateľky a manžela, ktorý návrh nepodal. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že existuje vážny a trvalý rozvrat vzťahov medzi manželmi a manželstvo si neplní svoj účel. Manžel podľa nepopretého, a preto nesporného, skutkového tvrdenia navrhovateľky opustil spoločnú domácnosť v auguste 2020 a od tohto času, t.j. rok, manželia nevedú spoločnú domácnosť, nehospodária spoločne, nevedú spoločný intímny život a nestarajú sa spoločne o maloleté deti. Za takéhoto stavu je zrejmé, že manželstvo navrhovateľky a manžela si neplní žiadnu zo svojich základných funkcií, je neusporiadané a obnovenie manželského spolužitia je vzhľadom na postoj navrhovateľky, úplnú absenciu jej citového vzťahu k manželovi, ale aj vzhľadom na neznáme miesto pobytu manžela, medzi nimi nereálne. Ďalšie trvanie tohto formálneho zväzku nie je v spoločenskom záujme, ani v záujme účastníkov konania, a tento neusporiadaný stav nie je v záujme ani maloletých detí, keďže manželstvo navrhovateľky a manžela nevytvára harmonické a trvalé životné spoločenstvo, ktoré by zabezpečovalo riadne výchovné prostredie. Tak ako na uzavretie manželstva je potrebná zhodná vôľa oboch snúbencov, tak je potrebná zhodná vôľa manželov aj v prípade zotrvania v manželskom zväzku, keď vôľa navrhovateľky k tomuto jednoznačne chýba.

36. V zmysle § 18 ZR sú manželia povinní žiť spolu, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie, ktoré povinnosti manžel podľa nepopretých skutkových tvrdení navrhovateľky v návrhu porušoval. Z uvedených dôvodov súd manželstvo účastníkov vo výroku I. rozsudku rozviedol, pričom ako dôvod rozvratu súd ustálil agresívne správanie manžela voči manželke a jeho nezaujím o rodinu, čo viedlo k úplnému citovému odcudzeniu zo strany manželky.

37. S konaním o rozvod manželstva je spojené aj konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

38. Súd vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletým deťom H. a Q. na čas po rozvode dospel k záveru, že v záujme maloletých je, vzhľadom na spôsobilosť matky zabezpečovať starostlivosť o tieto maloleté deti zistenú procesným opatrovníkom pri prešetrení pomerov, ako aj vzhľadom na to, že otec maloletých detí sa nachádza na neznámom mieste, zverenie maloletých detí H. a Q. na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky, o čom rozhodol vo výroku II. rozsudku.

39. Pokiaľ ide o zastupovanie a spravovanie majetku maloletých detí v bežných veciach, zastupovanie dieťaťa navonok je právo konať za dieťa s právnymi účinkami, ktoré je odrazom práva rodičov o dieťati rozhodovať. Zásadne v bežných veciach môže rozhodovať každý z rodičov samostatne. V iných než bežných veciach, ktoré zákon v ustanovení § 35 ZR nazýva podstatné veci, sú rodičia povinní sa dohodnúť, pričom pokiaľ sa nedohodnú, rozhodne na návrh jedného z rodičov súd. Správa majetku dieťaťa predstavuje právo rodiča obhospodarovať majetok dieťaťa v súlade s jeho záujmami. Aj toto právo patrí obom rodičom pokiaľ sú známi a žijú a nebolo im súdom zasiahnuté do spôsobilosti na právne úkony, ani do výkonu rodičovských práv a povinností. Keďže v zásade platí, že obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok (§ 28 ods. 1 písm. b), c) a ods. 2 ZR), keď zároveň neboli u otca zistené dôvody, pre ktoré by bolo potrebné jeho rodičovské práva a povinnosti v tomto smere obmedziť (keď na uvedené nemá vplyv neupravenie styku otca s maloletými deťmi), rozhodol, že každý z rodičov bude oprávnený maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach. Súd dodáva, že určenie zastupovania maloletých detí len jedným z rodičov by mohlo rodičom a maloletým deťom spôsobiť problémy v praktickom živote, napr. v škole alebo v zdravotníckom zariadení. Súd dodáva, že uvedené sa i tak týka len zastupovania v bežných veciach a v podstatných veciach bude potrebná dohoda oboch rodičov.

40. Pokiaľ ide o určenie výšky výživného, bolo potrebné prihliadať na to, že otec z vlastnej iniciatívy a bez preukázania relevantného dôvodu ukončil pracovný pomer, pričom následne sa nikde nezamestnal, ale zostal bez príjmu. Na takého jeho správanie súd s poukazom na ustanovenie § 75 ods. 1 ZR nahliadal ako na vzdanie sa bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania. Súd preto dospel k záveru, že ak by otec bezdôvodne neukončil pracovný pomer u bývalého zamestnávateľa, bolo by v jeho schopnostiach a možnostiach dosahovať čistú mesačnú mzdu vo výške 1.171,20 eura a je potrebné z nej vychádzať.

41. Z potencionálneho čistého príjmu otca vo výške 1.171,20 eura mesačne by bol otec schopný plniť vyživovaciu povinnosť na každé zo svojich šiestich maloletých detí v rozmedzí od 20 do 25% z čistého príjmu, čo predstavuje v súdnej praxi ustálený rozsah vyživovacej povinnosti z príjmu povinného rodiča na všetky jeho vyživovacie povinnosti. Súd určil výživné na dolnej hranici uvedeného rozmedzia (240,- eur na všetky jeho vyživovacie povinnosti), keď vzhľadom na vek maloletých detí považoval za potrebné ponechať priestor na zvýšenie výživného v budúcnosti. Vzhľadom na uvedené určil súd otcovi výšku výživného na každé z maloletých detí v sume 40,- eur mesačne (240,- eur / 6 detí).

42. Súd zároveň uvádza, že pokiaľ ide o výšku výživného, cieľom § 62 ods. 5 ZR je zdôrazniť mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť a prispeje v dostatočnej miere na potreby dieťaťa. To znamená, že rodič je povinný korigovať svoje potreby tak, aby mohol zabezpečiť svojmu dieťaťu, ku ktorému má zákonnú vyživovaciu povinnosť, výživné v čo najväčšom rozsahu. Povinnosťou otca ako rodiča je starať sa o výživu všetkých svojich maloletých detí a vynaložiť všetko úsilie, aby dosahoval príjem, z ktorých ich výživu zabezpečí, a to tým viac, že je zrejmé, že je v možnostiach a schopnostiach otca zabezpečiť riadnu výživu všetkých jeho detí.

43. S poukazom na všetko vyššie uvedené súd vo výroku III. rozsudku zaviazal otca platiť na maloletého H. výživne v sume 40,- eur mesačne a na maloletú Q. výživné v sume 40,- eur mesačne so splatnosťou do 15. dňa v mesiaci.

44. Pokiaľ ide o styk maloletých detí H. a Q. s otcom, matka navrhla tento styk neupraviť. Vzhľadom na skutočnosť, že otec sa ku dňu vyhlásenia rozsudku nachádzal na neznámom mieste, pričom styk s maloletými deťmi nežiadal upraviť, súd aplikoval ustanovenie § 25 ods. 2 ZR a vo výroku IV. rozsudku rozhodol tak, že styk otca s maloletými deťmi H. a Q. neupravil a zostáva tak na dohode rodičov.

45. Pokiaľ ide o maloleté deti S., W., S. a X., súd mal z vykonaného dokazovania, vrátane výpovedí starej matky a matky, za preukázané, pričom rovnako sa vyjadril aj ich procesný opatrovník, že je dôvodné, aby zostali v rovnakej starostlivosti ako doposiaľ.

46. V prípade maloletých detí S. a W. teda bolo dôvodné, aby zostali v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, u ktorej sa dlhodobo nachádzajú, a ktorú starostlivosť stará matka riadne vykonáva, keď náhradná osobná starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Z uvedeného dôvodu súd

vo výroku V. rozsudku zveril na čas po rozvode manželstva maloleté deti S. a W. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, ktorá je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu ako rodičia, pričom je oprávnená zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok v bežných veciach.

47. V prípade maloletých detí S. a X. bolo dôvodné, aby zostali v ústavnej starostlivosti v O. W., kde sa dlhodobo nachádzajú, keďže v súčasnosti nemajú rodičia vytvorené rodinné a sociálne pomery, aby mohli vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti. Z uvedeného dôvodu súd vo výroku VIII. rozsudku nariadil nad maloletými deťmi S. a X. na čas po rozvode ústavnú starostlivosť s ich umiestnením do K.

48. Súd zároveň vo výrokoch VI., VII., IX. a X. rozsudku uložil rodičom maloletých detí S., W., S. a X. v súlade s § 81 ods. 1 ZR povinnosť platiť na každé z maloletých detí výživné, a to matke vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne a otcovi vo výške 40,- eur mesačne so splatnosťou do 15. dňa v mesiaci vopred. V prípade maloletých detí S. a W. budú rodičia uhrádzať výživné v zmysle § 45 ods. 8 ZR na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a v prípade maloletých detí S. a X. budú rodičia uhrádzať výživné v zmysle § 81 ods. 2 ZR na účet O..

49. Pokiaľ ide o výšku výživného zo strany matky na maloleté deti S., W., S. a X., túto súd stanovil v zákonnej minimálnej výške na každé dieťa, t.j. vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, čo v súčasnosti predstavuje sumu 29,87 eura mesačne na každé z maloletých detí. Súd mal za to, že v súčasnosti nie je v možnostiach a schopnostiach matky platiť vyššie výživné, keďže sa nachádza na rodičovskej dovolenke s najmladším dieťaťom a je bez príjmu. Súd pritom poukazuje na ustanovenie § 62 ods. 3 ZR, podľa ktorého má každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery (teda aj matka v tomto konaní) povinnosť plniť svoju vyživovaciu povinnosť aspoň v minimálnom rozsahu (30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa), a preto nebolo možné nezaviazať matku žiadnym výživným.

50. Pokiaľ ide o výšku výživného zo strany otca na maloleté deti S., W., S. a X., túto súd stanovil vo výške 40,- eur mesačne na každé z maloletých detí, a to z rovnakých dôvodov ako sú uvedené v odsekoch 40.-42. rozsudku.

51. Týmto rozsudkom sa zmenil rozsudok Okresného súdu Piešťany č.k. 5P/60/2014-108 zo dňa 23.03.2015 v spojení s opravným uznesením č.k. 5P/60/2014-125 zo dňa 31.01.2017 v časti týkajúcej sa zverenia maloletých detí S. a W. do náhradnej osobnej starostlivosti vrátane určenia výživného a rozsudok Okresného súdu Piešťany č.k. 5P/23/2015-40 zo dňa 07.09.2015 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Galanta č.k. 19P/137/2020-76 zo dňa 23.11.2020 v časti týkajúcej sa ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi S. a X. vrátane určenia výživného.

52. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

53. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

54. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd podľa § 52 CMP, keď vo výroku XIII. rozsudku rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pretože v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. CMP a zároveň účastníci náhradu trov konania ani nežiadali.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava, avšak odvolanie podané navrhovateľkou, starou matkou a procesným opatrovníkom - Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava by nebolo právne účinné, pretože títo sa práva podať odvolanie výslovne vzdali do zápisnice na súde po vyhlásení rozhodnutia.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z., ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvoje manželstva oznámiť príslušnému matričnému úradu, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.